

ΕΒΕΑ
Καλλιμάς
1323

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Όργανο όμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Αθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 54ο - ΤΕΥΧΟΣ 512 ●
● ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007 ●

● «Ίδε ό άμνός του Θεού ό αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου» (Ίωάν. α΄ 29) ●

Ο ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Οικουμενικός κήρυκας

Ο άγιος Κοσμάς ό Αιτωλός είναι ό θερμός κήρυκας του Εύαγγελίου, ό φλογερός ιεραπόστολος, ό ζωντανός καλόγερος, πού μέσα του κρυβόταν ή φάιστειο αγάπης στο Χριστό και στην Άλήθεια. Είναι ό πυρφόρος μάρτυρας, πού άναψε φωτιές πίστewς, αγάπης και άληθινής λευτεριάς στις καρδιές των σκλαβωμένων Έλλήνων.

Καταστρεπτικές οι φωτιές, πού πυρομανείς βάζουν και καΐνε τά δάση μας. Εύλογημένες οι φωτιές, πού άναψε σε μυριάδες καρδιές ό πυρφόρος έργάτης του Θεού, ό νέος ζηλωτής Ήλίας, ό νέος μιμητής του Παύλου, ό νέος Χρυσοστομικός κήρυκας, ό νέος ήλιος τής Έκκλησίας, ό άγιος Κοσμάς ό Αιτωλός.

● Γίνεται κάποια άδικία για τον άγιο Κοσμά. Όποιος τον ήλιο τον περιορίζει σε μικρά σύνορα, άδικεί τήν παγκοσμιοτήτα του ήλιου. Ήταν ήλιος φωτεινός ό άγιος Κοσμάς ό Αιτωλός. Σε χρόνια σκοτεινά φώτισε, έλαμψε, ζωογόνησε, θέρμανε. Μά ήταν ήλιος για όλους, χωρίς διακρίσεις, χωρίς ρατσισμούς, χωρίς φοβίες.

● Μερικοί θέλουν να τον οικειοποιηθουν. «Δικός μας ό Κοσμάς. Τής δικής μας ιδεολογίας. Κοινωνικός επαναστάτης». Όλου του κόσμου κόσμος εύκοσμος άναδείχτηκε ό άγιος Κοσμάς. Η καρδιά του ήταν τό πλήρωμα τής αγάπης, άφου πρώτα άπό όλα τό Χριστό χωρούσε και άγαπούσε.

● Μερικοί τον βλέπουν κάτω άπ' τό πρίσμα του δικού τους πολιτικοκοινωνικού «πιστεύω». Μά εκείνος όλους τους έβλεπε κάτω άπ' τό πρίσμα τής αϊωνιότητας.

Ήταν ό κήρυκας τής καθολικής αγάπης, τής οικουμενικής Έκκλησίας. Όλους τους έβλεπε ως άδελφούς. Όλα τά έθνη ένωμένα έν Χριστώ Ίησού. Τό όραμά του δέν έχει να κάνει με τό όραμα του Ρήγα, για μία Βαλκανική, πολιτικά ένωμένη. Δέν έχει να κάνει με μία παγκοσμιοποίησι, πού ίσοπεδώνει τά πάντα και δέν σέβεται πατριδες, παραδόσεις, λαούς, ήθη και έθιμα.

Τό όραμά του ίσοδυναμεί μ' αυτό πού λέει ό Παύλος, ό οικουμενικός άπόστολος

καί διδάσκαλος: «Τά πάντα καί ἐν πᾶσι Χριστός» (Κολοσ. γ' 11). Μιά βαλκανική σέ πρώτο πλάνο, μέ τίς τοπικές παραδόσεις καί γλώσσες κάθε λαοῦ, ἀλλ' ἐνωμένη μέ τό ὄνομα καί στό ὄνομα τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ, ὅπως ἔλεγε.

● Μερικοί τόν βλέπουν σάν τό μεγάλο *θεμελιωτή τῆς Παιδείας*. Κι ἦταν, ἀφοῦ ἕνας αὐτός ἐφτιαξε χιλιάδες σχολειά στό δούλο Γένος.

Μά τά σχολειά τάθελε φυτώρια τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Καί τή γλώσσα τήν ἑλληνική τήν ἤθελε γιά νά μαθαίνουν οἱ χριστιανοί τό Εὐαγγέλιο.

Τά σχολειά τάθελε ὡς τόπους ἀγωγῆς. Πίστετε, πώς χωρίς ἀληθινή παιδεία, χωρίς τά σχολειά, ὅπως ἐκεῖνος τά ὠνειρευόταν, θά γεμίσουν οἱ φυλακές.

Ψεύτικη κι ἀληθινή πατρίδα

● Μερικοί θέλουν νά περιορίσουν τόν οὐράνιο κόσμον τοῦ μεγάλου ἱεραποστόλου στή μικρή του ἐπίγεια πατρίδα. Τήν ἀγαποῦσε βέβαια κι αὐτήν. Λέει:

«Ἡ πατρίδα μου ἡ ψεύτικη, ἡ γήινος καί ματαία, εἶναι ἀπό τοῦ ἀγίου Ἄρτης καί ἀπό τήν ἐπαρχίαν Ἀπόκουρο. Ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ μου, τό γένος μου, εὐσεβεῖς ὀρθόδοξοι χριστιανοί. Τόν Χριστόν μας, ἀδελφοί μου, πιστεύω, δοξάζω καί προσκυνῶ».

Προερχόταν ἀπό κάποια πατρίδα, πού τήν ὀνομάζει ψεύτικη, δηλαδή προσωρινή, ἀλλά πορευόταν γιά τήν ἀληθινή πατρίδα, τόν οὐράνιο, τήν ἀτέλειωτη βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Πατοῦσε στή γῆ, ἀλλά πετοῦσε γιά τόν οὐράνιο.

«Ὁ Θεός μᾶς ἔκανε μέ τό κεφάλι ὀρθούς καί μᾶς ἔβαλε τόν νοῦν εἰς τό ἐπάνω μέρος διά νά στοχαζώμεθα πάντα τήν οὐράνιον βασιλείαν, τήν ἀληθινήν μας πατρίδα. Παρακαλῶ τόν γλυκύτατον Ἰησοῦν Χριστόν, νά στείλῃ οὐράνοθεν τήν χάριν του καί τήν εὐλογίαν του εἰς αὐτήν τήν χώρα καί ὄλους τούς χριστιανούς, νέους καί γέροντας. Καί ἄμποτε νά σᾶς εὐσπλαγχνισθῆ καί νά συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας σας καί νά σᾶς

ἀξιῶσῃ νά διέλθῃτε καί ἐδῶ καλήν καί εἰρηνικήν αὐτήν τήν ματαίαν ζωήν καί μετά θάνατον εἰς τόν Παράδεισον, εἰς τήν Πατρίδα μας τήν ἀληθινήν, νά χαιρώμεθα πάντοτε, νά δοξάζωμεν καί νά προσκυνῶμεν τήν Ἁγίαν Τριάδα εἰς αἰῶνας αἰώνων. Ἀμήν».

Υπέρβασις τοῦ φόβου τοῦ θανάτου

Ποῦ εὑρίσκει αὐτή τή δύναμι; Πῶς ἔνας αὐτός ἔσωσε ὅλη τήν πατρίδα, ἀναζωπυρώνοντας τήν πίστι; Πῶς μιά μονάδα ἔσωσε ὅλη τήν Ἑλλάδα; Πῶς ἀψηφοῦσε μυριάδες κινδύνους, σάν ἐκεῖνους, πού περιγράφει ὁ Παῦλος στή δευτέρα πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή (ια' κεφάλαιο);

Τό μυστικό του;

Εἶχε, ὅπως ὄλοι οἱ Ἀπόστολοι, τό «ἀπόκριμα τοῦ θανάτου» (Β' Κορ. α' 9).

● Ὅποιος ξεπερνᾷ τό φόβον τοῦ θανάτου, εἶναι ἐλεύθερος. Χριστιανός σημαίνει *υπέρβασις* τοῦ φόβου τοῦ θανάτου.

● Ἐνας μόνο βεβαιώνει, πῶς «θάνατος οὐκ ἔστιν ἔτι» (Ἀποκ. κα' 4), πῶς ὁ θάνατος εἶναι τό γεφύρι γιά τήν αἰώνια ζωή. Μόνο ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

● Ὑπάρχει ἄλλος στήν ἀνθρώπινη ἱστορία, πού βροντοφώναξε: «Ἐγώ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καί ἡ ζωή»; (Ἰωάν. ια' 25).

● Ὑπάρχει ἄλλος στήν ἀνθρώπινη ἱστορία, πού θυσιάστηκε ἐκεῖνος γιά νά ζήσουμε αἰώνια ἐμεῖς;

● Ὑπάρχει ἄλλος, πού μπορούμε γι' αὐτόν νά λέμε *θριαμβευτικά* τό «Θανάτω θάνατον πατήσας»;

● Δέν ξέρω τί ψηφίσατε στίς πρόσφατες ἐθνικές ἐκλογές τῆς 16ης Σεπτεμβρίου. Οὔτε μέ νοιάζει. Δέν ξέρω πιό ἀπ' τά *συνθήματα* τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν σᾶς μάγεψε. Ξέρω ὅμως, ὅτι ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός εἶχε κάνει τή δική του ἐκλογή. Ἦταν ἡ πιό σωστή: Διάλεξε τόν «γλυκύτατον Ἰησοῦν Χριστόν». Γιατί τό *σύνθημα* τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀξεπέραστο: «Θανάτω θάνατον πατήσας». Διάλεξε τό Χριστό, γιατί τόν βεβαίωσε, ὅπως βεβαιώνει καί μένα καί σένα: «Ἐγώ ζῶ καί ὑμεῖς ζήσετε» (Ἰωάν. ιδ' 19).

Ἄνθρωπος: Σῶμα καί ψυχή

Γιά νά δῆς τί εἶναι ὁ θάνατος, πρέπει νά στοχάζεσαι πρῶτα τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

Δέν εἶναι ζῶο, πού ψωφάει. Δέν εἶναι σκουλήκι, πού σέρνεται στή γῆ. Εἶναι ἀετός γιά τούς γαλανούς οὐρανοὺς τῆς αἰωνιότητος. Δέν εἶναι μόνο σῶμα. Εἶναι καί ψυχή ἀθάνατος:

«Νά στοχασθῶμεν τί εἶναι τό σῶμα καί τί εἶναι ἡ ψυχή. Τό σῶμα εἶναι χῶμα καί αὐριον θά τό φάγουν τά σκουλήκια, καί ἀνάγκη εἶναι ἡ ψυχή νά χαίρεται πάντοτε εἰς τόν παράδεισον».

Θάνατος: Ὑπνος, δάσκαλος

● Ποιός κλαίει πού τό παιδί κοιμήθηκε; Χαίρεται ἡ μάνα· τό παιδί της θά ξυπνήσῃ. Τό σῶμα κοιμᾶται. Καί βέβαια θά ξυπνήσῃ, σάν χτυπήσῃ τό καμπανάκι τῆς κοινῆς ἀνάστασεως (Ἰωάν. ε' 25).

Ὑπνος γιά τόν Κοσμᾶ ὁ θάνατος:

«Ὁ ὕπνος τί εἶναι; Μικρός θάνατος, καί ὁ θάνατος μέγας ὕπνος».

● Δέν ὑπάρχει δυνατώτερος δάσκαλος ἀπ' τό θάνατο. Τιθασσεύει τά πάθη. Τόν ἄγριο τόν κάνει ἅγιο. Φτάνει μιά φορά τή μέρα νά θυμᾶσαι τό θάνατο, γιά νά ἐξημερώνεσαι. Ἀκόμα κι οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν τή μνήμη τοῦ θανάτου, γιά νά ζοῦν πιό σεμνά. «Μέμνησο, ὅτι θνητός εἶ!» ἔλεγε κάθε μέρα στό Φίλιππο ὁ φρουρός του.

«Πόσας ἡμέρας τόν φυλάγετε τόν ἀποθαμένον; ρωτᾶει ὁ ἅγιος.

—Δύο-τρεις ὥρας! τοῦ ἀπαντοῦν.

—Τόσην ἀγάπην ἔχετε εἰς τόν ταλαίπωρον; Ἀπό τήν σήμερον νά μή τόν θάπτετε, ἀλλά νά τόν φυλάττετε εἰκοσιτέσσαρες ὥρες. Καί νά μαζεύεσθε ὄλοι, μικροί καί μεγάλοι, καί νά τόν στοχάζεσθε καλά, διότι καλύτερος διδάσκαλος δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν θάνατον. Καί νά μή τούς κλαίετε τούς ἀποθαμένους».

● Σάν ἔρθῃ ἡ ὥρα, πού ὁ φυλακισμένος παίρνει ἀποφυλακιστήριο, τί νιώθει; Χαρά ἢ πένθος; Νά ἡ ἄλλη εἰκόνα τοῦ ἀγίου γιά τό θάνατο: Ἀποφυλάκισις.

«Οὗτος ὁ κόσμος, ἀδελφοί μου, εἶναι

ὡσάν μία φυλακή. Πότε πρέπει νά χαίρεται ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἐμβαίη εἰς τήν φυλακήν; Μοί φαίνεται, ὅταν ἐμβαίη εἰς τήν φυλακήν, πρέπει νά κλαίῃ καί νά λυπῆται, καί ὅταν ἐξέρχεται ἀπό τήν φυλακήν, τότε πρέπει νά χαίρεται».

● Ἔχουμε ἕνα σκοτεινό τοῦνελ. Πότε εἶναι πιό χαρούμενος ὁ ἄνθρωπος; Ὅταν μπαίη ἢ ὅταν βγαίη ἀπ' τό τοῦνελ σ' ἕνα πανέμορφο κόσμο, γεμάτο φῶς;

Λέει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, ὅτι ὁ θάνατος εἶναι φυσικό γεγονός, ὄχι λυπηρό:

«Φυσικόν εἶναι ὁ ἄνθρωπος νά γεννηθῇ καί ν' ἀποθάνῃ. Ὅταν γεννώμεθα, τότε πρέπει νά κλαίωμεν, καί ὅταν ἀποθνήσκωμεν, νά χαιρώμεθα».

Ὅχι κλάματα!

Τό ἐρώτημα, πού ἀπηύθυνε συνήθως ὁ ἅγιος, ἦταν:

—Πῶς συμπεριφέρεσθε στούς ἀποθαμένους;

● Τό κλάμα δέν εἶναι γιά τούς πεθαμένους. Τό κλάμα εἶναι γιά τούς πεσμένους. Ὅταν ὁ δικός μας ἄνθρωπος φύγῃ, δέν εἶναι γιά κλάμα. Εἶναι γιά χαρά.

● Στήν πατρίδα ἐπιστρέφει. Τό πρῶτο λαχεῖο κερδίζει. Ὁ θάνατος δέν εἶναι θάνατος. Εἶναι κοίμησις.

● Βεβαιώνει ὁ Χριστός: «Μή κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλά καθεύδει» (Λουκ. ἡ' 52. ζ' 13).

● Κηρύττει ὁ Παῦλος: Νά μή λυπούμαστε γιά ὄσους φύγουν. Τούς προπέμπουμε μέ τή βεβαιότητα ὅτι πᾶνε στήν ὄντως ζωή: «Μή λυπεῖσθε, καθὼς καί οἱ λοιποὶ οἱ μή ἔχοντες ἐλπίδα» (Α' Θεσ. δ' 13).

● Διδάσκει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός: «Πρέπει καί ἡμεῖς οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ ἀπό σήμερον καί ὕστερα νά μή κλαίωμεν τούς ἀποθαμένους ὡσάν τούς ἀσεβεῖς καί ἀπίστους, ὅπου δέν ἐλπίζουν ἀνάστασιν».

Οὔτε γιά τά μικρά παιδιά;

Τονίζει ὁ ἅγιος, ὅτι δέν κλαίμε τούς νεκρούς. Οὔτε ὅμως καί τά μικρά παιδιά;

● Τά παιδιά, λέει, εἶναι ἀγγελοῦδια.

Δέν έχει προλάβει ή άμαρτία νά τά μολύνη. Είηαι λουλούδια άνοιξιάτικα, πού μεταφυτεύονται στόν κήπο του ούρανοῦ.

□ Άπ' τήν άγκαλιά τής κυοφορίας, στην άγκαλιά τής μητέρας.

□ Άπ' τήν άγκαλιά τής μητέρας στην άγκαλιά τής Έκκλησίας.

□ Άπ' τήν άγκαλιά τής άγίας Έκκλησίας στην άγκαλιά του Παραδείσου:

«Μάλιστα νά μή κλαίετε διά τά μικρά παιδιά, όπου είναι ώσαν άγγελου μέσα εις τόν παράδεισον».

• Τό παιδί μου! Πάει τό παιδί μου! άκοῦς σπαρακτική τήν κραυγή του πατέρα και τής μητέρας.

Άπαντά ό άγιος: Δέν είναι δικό σου. Του Θεοῦ είναι τά παιδιά. Κι αφήστε νά γεννιῶνται όσα παιδιά δίνει ό Θεός:

«Τό παιδί σου του Θεοῦ ήτο. Και όταν σου τό έχάρισε ό Θεός, σέ έτίμησε. Και τώρα πάλιν όπου σου τό έπήρε, σου έτίμησε τό παιδί σου νά χαιρέται πάντοτε εις τόν παράδεισον, και σύ νά κάθεται νά κλαίς, είναι άπρεπον».

Ν' άγανακτοῦμε γιά όσους άφαιροῦν βίαια τή ζωή του παιδιοῦ. Κι είναι πολλοί. Έκατοντάδες χιλιάδες όσοι στραγγαλίζουν βρέφη, γιά νά μή τούς ένοχλοῦν στην καλοπέρασί τους! Είναι «γονεῖς» αυτοί, πού προσφέρουν στους βρεφοκτόνους γιατροῦς γιά σφαγή τά παιδιά τους; Είναι γύρω στίς 300.000 οι έκτρώσεις, πού γίνονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα!

Γιά τούς δολοφόνους παιδιοῦν ν' άγανακτοῦμε, όχι γιά τόν Κύριο, πού συνάγει στην βασιλεία Του τά παιδιά Του.

• Όταν διορίζουν τό παιδί σέ σπουδαία θέσι, σπαρταράς άπ' τό κλάμα ή έχεις κρυφή χαρά; Τό παιδί πού αναχώρησε έγινε πρίγκιπας του ούρανοῦ:

«Ένας βασιλεύς σου γυρεύει τό παιδί σου νά τό κάμη βεζίρη και χαιρέσαι νά του τό δώσης. Πολύ μάλλον δέν πρέπει νά χαιρέσαι, όπου σέ ήξίωσεν ό πανάγαθος Θεός και έπήρε καρπόν από τήν βρωμισμένην κοιλίαν σου, και σου έβαλε τό παιδί σου μέσα εις τόν παράδεισον;».

• Τό παιδί πολύ κινδυνεύει. Πουκίλοι έχθροί έλλοχεῦουν. Κάποιος τό σκεπάζει.

Στό προστατεύει. Και στό ξαναδίνει ζωντανό, ένοδοξο. Και σύ τά βάζεις μαζί του;

«Σου τό φυλάγει τό παιδί νά σου τό παραδώση εις τήν Δευτέραν Παρουσίαν, νά λάμπη περισσότερο από τόν ήλιον, διά νά λάβης τόν μισθόν σου νά χαιρέσαι πάντοτε μαζί του».

Άνάστασις τῶν νεκρῶν

Η Έκκλησία μιá λέξι ξέρει: Τή λέξι Άνάστασις. Γι' αυτό υπάρχει. Πηγάζει άπ' τήν άνάστασι του Χριστοῦ. Χαρίζει τήν άνάστασι. Ζή τήν άνάστασι. Άπ' τά άποκαΐδια τής φωτιᾶς νέα φυτάνια βγαίνουν! Ζήτω ή άνάστασις! «Προσδοκῶ άνάστασιν νεκρῶν».

• Διαβολεμένοι εκείνοι, πού δέν πιστεύουν στην άνάστασι. Έτσι τούς άποκαλεῖ ό άγιος Κοσμάς:

«Είναι μερικοί, όπου έχουν τόν διάβολον εις τήν καρδίαν των και λέγουν, πώς δέν είναι άνάστασις και δέν είδατε καμμίαν φοράν νά αναστηθῆ κανένας άνθρωπος».

• Μά ζήσαμε ήδη τήν πρώτη μας άνάστασι. Δέν ήμασταν άποθαμένοι και άναστηθήκαμε;

«Όλοι οι άνθρωποι, όπου είναι έδῶ, προτου νά γεννηθοῦν, δέν ήσαν άποθαμένοι; Καθώς ήδυνήθη ό Κύριος και μάς ανέστησεν από τήν κοιλίαν τής μητρός μας, έτσι δύναται νά μάς αναστήση και από τήν κοιλίαν τής γῆς. Η κοιλία τής μητρός μας και ό τάφος τί διαφέρει; Δέν βλέπομεν φανερά τήν άνάστασιν;».

• Παντοῦ ή άνάστασις. Ίδίως στην φύσι: «Και καθώς τό σιτάρι, όπου πίπτει εις τήν γῆν και δέν βρέχη νά σαπηθῆ νά γίνη ώσαν χυλός, δέν φυτρώνει άμέσως, έτσι και ήμεῖς όπου άποθνήσκομεν και θαπτόμεθα εις τήν γῆν».

• Όποιος δέν πιστεύει στην άνάστασι, αυτός δέν πιστεύει στό Χριστό.

Πεθαμένος Χριστός είναι άχρηστος!

Θρησκεία χωρίς άνάστασι είναι βλακεία. Αν κλαίς τούς νεκρούς, μή ξαναπής τό «Χριστός Άνέστη». Ό τάφος του Χριστοῦ είναι ή άπόδειξις τής άναστάσεως:

«*Ἀνίσως καί δέν ἐθάπτετο πρῶτον εἰς τόν τάφον ὁ Χριστός, δέν μᾶς ἐπότιζε τήν ζωήν τήν αἰώνιον καί τήν ἀνάστασιν. Δέν βλέπετε φανερά τά χόρτα, πῶς τά ἀνασταίνει ὁ Θεός ἀπό τήν γῆν κατ' ἔτος;... Ἐτέθη ὁ Κύριος εἰς τόν τάφον, καί εὐθύς ἀνεστήθησαν χιλιάδες νεκροί, ὅπου ἦσαν χιλιάδες χρόνους ἀποθαμένοι».*

Λιτάνευε τό Σταυρό

Ὅπου κι ἄν περνοῦσε ὁ ἅγιος ἔστηνε Σταυρό. Σάν νά τοὺς ἔλεγε:

—*Σταυρωμένοι χριστιανοί, μὴ σκιάζεστε! Μετά τό Σταυρό θάρθη ἡ Ἀνάστασις.*

Ὅπου κι ἄν πήγαινε καί στεκόταν, μοίραζε μικροὺς σταυρούς. Ὅχι ἀπλῶς σάν φυλακτά, ἀλλά καί σάν μυστική δύναμι.

—*Σηκῶστε τό σταυρό σας ὁ καθένας! Εἶναι ἡ προσωπική σας δόξα!*

Ὅλη ἡ ζωὴ του ἦταν μιὰ λιτανεία. Λιτάνευε τόν προσωπικό του σταυρό.

- Μικρὸ παιδί σήκωσε κι ἐκεῖνος τό σταυρό τοῦ κατατρεγμοῦ.

- Νεαρός καλόγερος κράτησε γερά τό σταυρό τῆς ἀσκήσεως καί τῆς ἐγκρατείας. «Οἱ τοῦ Χριστοῦ τήν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καί ταῖς ἐπιθυμίαις» (Γαλ. ε' 24). Ἀνεβασμένος στό σταυρό τῆς ἀγίας ζωῆς, ἀτένιζε τοὺς οὐρανοὺς.

- Ὁριμος ἱερομόναχος φορτώθηκε τό σταυρό, πού τοῦ χάρισε ὁ Χριστός. Τό σταυρό τῆς ἱεραποστολικῆς ἀγάπης, τοῦ κόπου καί τοῦ μόχθου τό σταυρό τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου.

- Κι ἦρθε ἡ στιγμή νά σηκῶση τό βαρὺ σταυρό τοῦ μαρτυρίου. Τόν πρόδωσαν οἱ Ἑβραῖοι. Τόν ἔδεσαν οἱ Τοῦρκοι. Τόν ἔσυραν στὸν Ἄωο ποταμό.

24 Αὐγούστου τοῦ 1779. Ξεπέζυσαν οἱ δῆμιοι. Φανέρωσαν τήν ἀπόφασιν νά τόν κρεμάσουν. Κάποιος ἄλλος εἶχε γι' αὐτόν κρεμαστή. «*Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου*».

Ὁ ἅγιος ἐκούσια βαδίζει γιὰ τό μαρτύριο. Τό μαρτύριο εἶναι τό εἰσιτήριο γιὰ

τήν αἰώνια ζωὴ. Καμμιά ἀντίστασι. Νά τοῦ δέσουν τὰ χέρια στό δεντρί θέλησαν οἱ Τοῦρκοι. Μά ἐκεῖνος τὰ σταύρωσε μόνος· αὐτός, πού εἶχε ἐκούσια σταυρωθῆ γιὰ τό Χριστό στό ματωμένο του ράσο.

Γονάτισε! Προσευχήθηκε! Εὐχαρίστησε τό Χριστό, πού τόν ἀξίωνε νά θυσιαστή γιὰ τό Ὄνομά Του τό γλυκύτατο.

Κι ὕστερα σηκώθηκε. Ἀτένισε στό βάθος. Σήκωσε τό χέρι κι εὐλόγησε τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα. Ἀνατολή καί Δύσι.

Τέλος ἀκούμπησε τό κεφάλι του στό δέντρο. Τόν κρέμασαν. Ἡ ἁγιασμένη ψυχὴ του φτερούγισε. «*Μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωήν*» (Ἰωάν. ε' 24).

Ἦταν δύσις; Ὅχι! Ἦταν ἀνατολή.

Ἦταν δύσις τῆς Ἑλλάδας ἡ σκλαβιά, ὁ σταυρός τῆς; Ὅχι! Χάραξε ἡ ἀνατολή. Κάθε δύσις εἶναι καί μιὰ ἀνατολή. Τραγουδάει στὰ νεώτερα χρόνια ὁ χριστιανὸς ποιητής:

Ὅ,τι καλοῦμε βασιλεμα,

χλυκοχάραμα ἀγγῆς εἶναι πέρα.

Κι ἀντὶ νάρθει μιὰ νύχτα ἀξημέρωτη, ξημερώνει μιὰ ἀβράδυναστη μέρα».

* * *

Ἄγιο Κοσμᾶ!

- Μέ τό λόγο σου ξημέρωσε ἡ πίστις στὶς καρδιές τῶν ὀρθοδόξων, ὕστερα ἀπ' τὴ νύχτα τῆς ἀγνοίας.

- Μέ τίς διδαχές σου ξημέρωσε ἡ νέα Παιδεία στὴν πατρίδα μας, ὕστερα ἀπ' τὴ νύχτα τοῦ ἐξισλαμισμού.

- Μέ τὴν ἀγάπη σου ξημέρωσε μιὰ καινούργια κοινωνία, ὕστερα ἀπ' τὴ νύχτα τῆς ἀπελπισιάς.

- Μέ το μαρτύριό σου ξημέρωσε γιὰ σένα ἡ ἀνέσπερη μέρα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Σέ εὐχαριστοῦμε, ἅγιο Κοσμᾶ, τοῦ κόσμου ὄλου κόσμει! Μᾶς ἀναψες τὴν πίστι. Μᾶς θέριψες τὴν ἐλπίδα. Εἶναι ἐκείνη ἡ ἐλπίδα, πού δέν πεθαίνει ποτέ. Ἡ ζωὴ συνεχίζεται...

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

Πῶς καί τί προσέχουμε στή Λειτουργία;

Πῶς λειτουργεῖ ἡ προσοχή;

Μέ τό «Πρόσχωμεν» τελεῖται ἡ προσωπική γιά καθένα λειτουργία στό ναό τῆς ὑπάρξεώς του, ὥστε νά κατορθῶνῃ τή συνειδητή μετοχή στή Λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας. Γίνεται, τρόπον τινά, ἐπιστράτευσις ὄλων τῶν ψυχικῶν καί σωματικῶν δυνάμεων, τοῦ ὅλου «εἶναι» τοῦ ἀνθρώπου.

• Ἀγωνίζεται ὁ πιστός νάχη διάθεσι γιά προσοχή. Πορεύεται νά παρακολουθήσῃ ἀκουσμα καί θέαμα οὐράνιο. Ἡ καλή του πρόθεσις ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν πρόσθεσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ καλή διάθεσις γίνεται πόθος, λαχτάρα, προσκαρτέρησις. Σάν ἐκείνην τῶν πρώτων χριστιανῶν, πού στήν πρόθεσι τῶν Ἄρτων, τῶν τιμίων Δώρων, καί τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ λόγου ἐναπέθεταν τή δική τους ἀγία πρόθεσι. «Ἦσαν προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καί τῇ κοινῶν καί τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καί ταῖς προσευχαῖς» (Πράξ. β' 42).

• Μέ τό «Πρόσχωμεν» τελεῖται ἡ λειτουργία τῆς δικῆς μας ἀφοσιώσεως στά λεγόμενα καί τελούμενα τῆς λατρείας. «Καθ' ἡμέραν τε ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδόν ἐν τῷ ἱερῷ» (Πράξ. β' 46).

• Μέ τό «Πρόσχωμεν» ἔχουμε ἔντασι ὄλων τῶν αἰσθήσεων καί ψυχικῶν δυνάμεων, ἰδιαίτερα τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς ἀκοῆς καί τῆς διανοίας.

Ἔχει γίνεσθαι ἀπό πρῖν ἡ σχετική προπόνησις. Μποροῦμε νά φανταστοῦμε τό ἅγιο Ποτήριο γεμᾶτο ἀκαθαρσίης; Κάθε μας αἴσθησις εἶναι ἓνα δοχεῖο. Εἶναι ἀδιανόητο τό δοχεῖο π.χ. τῆς ἀκοῆς νά δέχεται αἰσχρά μηνύματα, νά γεμίξῃ ἀπό βρώμικους καί αἰσθησιακοὺς ἤχους, καί ὕστερα νά γίνεσθαι καί δοχεῖο ἱερῶν νοημάτων καί ἀγίων ἀκουσμάτων. Τό ἴδιο ἰσχύει γιά κάθε αἴσθησι, γιά κάθε μέλος

τοῦ σώματος, γιά κάθε προσληπτική δυνατότητα τῆς ψυχῆς.

Χαρακτηριστική εἶναι ἡ περικοπή τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ὁὐ δέδοικας, ἄνθρωπε, τοῖς αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς καί τήν κλίνην τήν ἐπί τῆς ὀρχήστρας βλέπων, ἐνθα τά μυστρά τελεῖται τῆς μοιχείας δράματα, καί τήν τράπεζαν ταύτην τήν ἱεράν, ἐνθα τά φρικτά τελεῖται μυστήρια; Ταῖς αὐταῖς ἀκοαῖς πόρνης ἀκούων αἰσχρολογούσης, καί προφήτου καί ἀποστόλου σε μυσταγωγούντος. Τῇ αὐτῇ καρδίᾳ τά δηλητήρια δεχόμενος φάρμακα, καί τήν θυσίαν τήν φρικτήν καί ἀγίαν; Οὐκ ἐντεῦθεν ἀνατροπαί βίου καί διαφθοραὶ γάμων καί πόλεμοι καί μάχαι ἐν ταῖς οἰκίαις;» (8α,236).

Μετὰ φρασις:

Ἄνθρωπε, δέν φοβᾶσαι; Μέ τά ἴδια μάτια βλέπεις καί τά αἰσχρά θεάματα, ὅπου τελοῦνται μοιχικές πράξεις, μέ τά ἴδια καί τήν ἀγία τράπεζα, ὅπου τελοῦνται τά φρικτά μυστήρια; Μέ τά ἴδια αὐτιά ἀκοῦς καί τήν πόρνη πού αἰσχρολογεῖ, μέ τά ἴδια καί τόν προφήτη καί τόν ἀπόστολο, πού μυσταγωγεῖ; Μέ τήν ἴδια καρδιά δέχεσαι καί τά δηλητήρια, μέ τήν ἴδια καί τή θυσία τῆς θείας Λειτουργίας; Νομίζω, ὅτι γι' αὐτό συμβαίνουν ὅλα τά κακά, καί οἱ ἀναταραχές στή ζωῆ, καί οἱ διαλύσεις τῶν γάμων καί οἱ φιλονεικίες καί οἱ τσακωμοί στά σπίτια.

• Μέ τό «Πρόσχωμεν» καλεῖται σέ ἀνέβασμα ὁ χωματένιος ἄνθρωπος. Ἄρκετά σύρεται καί παρασύρεται στή λάσπη. Εἶναι εὐκαιρία, ἡ θεία Λειτουργία νά ξεκολλήσῃ, ν' ἀποσπασθῇ ἀπ' τά γήινα, ν' ἀπογειωθῇ ἀπ' τά βιοτικά.

Καλοῦνται ὅλοι οἱ συναγμένοι νά ὑψώσουν καρδιές καί διάνοιες: «Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας». Πρόκειται γιά πνευματική ἀνάτασι, ἀνάστασι καί ἀνάληψι. Γιά ἓνα οὐράνιο ἐγεργήριο.

Τό λειτουργικό «Πρόσχωμεν» εἶναι ἡ

συνέχεια του Κυριακού «*Πρόσχωμεν*»: «Προσέχετε ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραυπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιοτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη» (Λουκ. κα' 34).

Τί προσέχουμε;

Ἡ προσοχή εἶναι σάν ἓνα δοχεῖο. Σ' ἓνα δοχεῖο μπαίνουν καὶ σκουπίδια καὶ λουλούδια· καὶ ἄχυρα καὶ διαμάντια· καὶ ἄρωμα καὶ βοῦρκος. Τό ἴδιο συμβαίνει καὶ μέ τήν προσοχή.

- Ἡ θά εἶναι δοσμένη σέ γήινα ἢ θά εἶναι προσηλωμένη στά οὐράνια.

- Ἡ θά προσφέρεται σέ ὑλικά ἐνδιαφέροντα, ἢ θά ἀνυψώνεται σέ πνευματικές ἀνατάσεις.

- Ἡ θά εἶναι δοχεῖο ἀπορριμμάτων ἢ θά εἶναι ἅγιο ποτήριο θεῶν προσφορῶν.

- Ἡ θά ἐλκύεται ἀπ' τὰ παραμύθια ἢ θά θέλγεται ἀπ' τήν Ἀλήθεια.

Ἡ Γραφή τονίζει αὐτή τή διαφοροποίηση τῆς πνευματικῆς δυνάμεως, πού ὀνομάζεται προσοχή. «Μή προσέχετε μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τήν ἐν πίστει» (Α' Τιμ. α' 4).

- Ἡ προσοχή εἶναι ἡ προσκόλλησις στή λάσπη ἢ ἐνατέμισις τοῦ οὐρανοῦ. Γι' αὐτό καὶ κατὰ τή θεία Λειτουργία καλούμαστε ν' ἀποθέσουμε τὰ βιοτικά, γιά νά ὑποδεχτοῦμε ὄχι ἀπλῶς τὰ πνευματικά, ἀλλ' αὐτόν τόν Βασιλέα τῶν ὄλων: «*Πᾶσαν τήν βιοτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν ὡς τόν Βασιλέα τῶν ὄλων ὑποδεξόμενοι*».

Τονίζει χαρακτηριστικά ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Σύ τῷ Βασιλεῖ τῶν βασιλευόντων προσομιλῶν, ᾧ φρίττοντες λειτουργοῦσιν ἄγγελοι, ἀφίεις τήν πρὸς αὐτόν διάλεξιν, περί πηλοῦ καὶ κόνεως καὶ ἀράχνης διαλέγῃ;*» (Ε.Π.Ε. 8α,334). Μετάφρασις: Χριστιανέ μου, συνομιλεῖς μέ τό Βασιλιά τῶν βασιλιάδων, πού ἀκόμα κι οἱ ἄγγελοι διακονοῦν μέ τρόμο, κι ἀφήνεις τή συνομιλία μαζί Του καὶ κουβεντιάζεις γιά λάσπη καὶ σκόνη καὶ ἀράχνη;

- Δυστυχῶς τὰ μικρά καὶ παροδικὰ ἀποτελοῦν ἀντικείμενο τῆς προσοχῆς μας.

Εἶμαστε κολλημένοι στό τί λείει ὁ κόσμος ἢ στό τί δείχνει ὁ κόσμος. Ἔχουμε τεταμένη τήν προσοχή μέ διάθεσι «*ἀνευ ὄρων*» παραδόσεως καὶ ἀπόλυτης ἐμπιστοσύνης στό τί παρουσιάζει ἡ τηλεόρασις ἢ στό τί σερβίρει παγκόσμια πλέον τό διαδίκτυο. Καὶ δέν προσέχουμε τὰ μεγάλα, πού ἡ ἀγάπη καὶ ἡ αὐθεντία τοῦ καλοῦ Θεοῦ μᾶς προσφέρει.

Προσέχουμε πράγματα, πού καθόλου δέν μᾶς ὠφελοῦν στόν αἰῶνιο προορισμό μας, καὶ ἀδιαφοροῦμε γιά ὅσα μᾶς ὀδηγοῦν στά αἰῶνια καὶ ἄφθαρτα. Λείει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Τί μέγα φρονεῖς, ἄνθρωπος ὢν, τῆς γῆς συγγενῆς, ὁμοούσιος τῇ τέφρᾳ, ἐν τε τῇ φύσει, ἐν τε τῇ γνώμῃ καὶ τῇ προαιρέσει τῶν πραγμάτων; Σήμερον πλούσιος, αὔριον πένης. Σήμερον ὑγιαίνων, αὔριον νοσῶν. Σήμερον χαίρων, αὔριον λυπούμενος. Σήμερον ἐν δόξῃ, αὔριον ἐν ἀτιμίᾳ. Σήμερον ἐν νεότητι, αὔριον ἐν γῆρᾳ. Μὴ ἴσταται τι τῶν ἀνθρώπων;* Ἄλλ' ὡσπερ τῶν ποταμίων ρευμάτων μιμεῖται τόν δρόμον. Ὁμοῦ τε γάρ ἐφάνη, καὶ σκιᾶς ταχύτερον ἡμᾶς καταλιμπάνει. Τί οὖν μέγα φρονεῖς, ἄνθρωπε, ὁ καπνός, ἡ ματαιότης; Ἄνθρωπος γάρ ματαιότητι ὠμοιώθη. Ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τό ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε» (Ε.Π.Ε.8α,396).

Μετὰ φρασις:

Γιατί, ἄνθρωπε, ἔχεις μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό σου; Δέν ξέρεις, ὅτι συγγενεῖς μέ τή γῆ, ὅτι εἶσαι ὅμοιος μέ τήν τέφρα, κι ὄχι μόνο στό σῶμα, ἀλλά καὶ στή σκέψι καὶ στίς ἐπιλογές σου; Σήμερα εἶσαι πλούσιος· αὔριο γίνεσαι φτωχός. Σήμερα ὑγιαίνεις· αὔριο ἀρρωσταίνεις. Σήμερα εἶσαι χαρούμενος· αὔριο βυθίζεσαι στή λύπη. Σήμερα ἐνδοξός· αὔριο ἄθλιος. Σήμερα νέος· αὔριο γέρος. Στέκει τίποτε ἀπ' τὰ ἀνθρώπινα; Ἡ ζωὴ μοιάζει μέ τὰ ποτάμια ρεύματα, πού τρέχουν. Μόλις φαίνεται, ἀμέσως τρέχει πύο πολύ ἀπ' τή σκιά κι ἐξαφανίζεται. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καπνός, ματαιότητα. Οἱ μέρες του σάν τοῦ χόρτου. Ξεραίνεται τό χορτάρι, τό λουλούδι μαραίνεται.

π. Δ. Α.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ἐάν προσέχουμε, θά μᾶς προσέξει

Η προσοχή εἶναι μιά ψυχοσωματική ἐνέργεια, πού ἀπαιτεῖ κατάλληλο **πομπό**. Πῶς θά δεχτῆ ὁ πιστός ἕνα μήνυμα, ἕνα λόγο, μιά πρόσκλησι, ἄν ὁ πομπός, πού τὰ στέλνει, δέν λειτουργῆ σωστά; Πῶς νά προσέξει σ' ὅσα τελοῦνται στή θεία Λειτουργία, ὅταν οἱ διάκονοι τοῦ λόγου καί τῆς λατρείας δέν εἶναι **πνευματικοί μαγνήτες**;

Πῶς πίστευσε στό Χριστό ἡ πρώτη ἐλληνίδα, τῶν Φιλίππων, ἡ **Λυδία**; Συνήρῃσαν καί οἱ τρεῖς παράγοντες:

- Ὁ **φοτισμός** τοῦ Κυρίου, πού ἄνοιξε τήν καρδιά της καί τήν κατέστησε καλό ἀγωγό γιά νά περάσῃ τό ρεῦμα τῆς πίστεως.

- Ὁ **λόγος τοῦ Παύλου**, πού ἦταν **εὐτονος καί εὔσημος**.

- Ἡ **προσοχή** τῆς Λυδίας, πού διακρινόταν γιά τήν εὐλάβειά της. «Ἦν γυνή ὀνόματι Λυδία, σεβομένη τόν Θεόν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τήν καρδίαν *προσέχειν* τοῖς λαλουμένοις ὑπό τοῦ Παύλου» (Πράξ. ἰστ' 14).

Πῶς νά προσέχη κανεῖς, ὅταν δέν καταλαβαίνῃ τά ὅσα λέγονται; **Κατανοητός καί θελκτικός** πρέπει νάναί ὁ τρόπος τῆς λατρείας. «Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι καί τῷ νοῦ» (Α' Κορ. ἰδ' 14).

Γίνονται μαγνητικοί ὁ λειτουργός καί ὁ ψάλτης, ὅταν ἔχουν συνείδησι τῆς ἀποστολῆς τους. Ὅταν ξέρουν γιατί ἀνοίγουν τό στόμα τους. Σκοπό δέν ἔχουν τήν ἐπίδειξι. Σκοπό ἔχουν τήν **οἰκοδομή** τῶν πιστῶν.

Ἐάν ὅλοι οἱ διακονοῦντες στή λατρεία τοῦ Κυρίου, ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, διάκονοι, ψάλτες, μελετοῦσαν καθημερινά τό **14ο κεφάλαιο** τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς, εἶναι βέβαιο, ὅτι θά συναισθάνονταν τή μεγάλη εὐθύνη τους. Θά ἀναθεωροῦσαν πολλά ἄπ' τά τυπικά, ἐπιδεικτικά καί ἐνοχλητικά, πού λένε καί τελοῦν, καί θά πληροφοροῦνταν ἄπ' τό Πνεῦμα τό Ἅγιο τόν τρόπο προσευχῆς, τόν τρόπο ὑμνωδίας, τόν τρόπο λειτουργίας.

Παραθέτουμε τέσσερις στίχους ἄπ' τό περίφημο αὐτό κεφάλαιο, τό ἀναφερόμενο στή λατρευτική σὺναξι:

«Τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐάν μή ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητεῖᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; Ὅμως τά ἄψυχα φωνήν διδόντα, εἴτε αὐλός εἴτε κιθάρα, ἐάν διαστολήν τοῖς φθόγγοις μή δῶ, πῶς γνωσθήσεται τό αὐλούμενον ἢ κιθαριζόμενον; Καί γάρ ἐάν ἄδηλον φωνήν σάλπιγξ δῶ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; Οὕτω καί ὑμεῖς διά τῆς γλώσσης ἐάν μή εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τό λαλούμενον; Ἔσεσθε γάρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες».

(Α' Κορ. ἰδ' 6-9)

Δηλαδή:

Ἐάν μιλήσω μέ γλωσσολαλίες, θά σᾶς ὠφελήσω;

Καμμιά ὠφέλεια, ἄν μέ τό λόγο μου δέν φανερώνω τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Καμμιά ὠφέλεια, ἄν ὁ λόγος μου δέν κάνῃ γνωστή τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἄν δέν εἶναι διδασκαλία καί ἐνίσχυσις.

Κοιτάξτε τά μουσικά ὄργανα, ὅπως εἶναι ἡ φλογέρα, ἡ κιθάρα καί ἡ σάλπιγγα. Δέν ἀρκεῖ νά παράγουν ἦχο. Καθένα παράγει τούς μουσικούς του φθόγγους. Δια-

φορετικά πῶς θά καταλάβης ποιά μελωδία παίζεται μέ τή φλογέρα, ποιά μέ τήν κιθάρα, ποιά μέ τή σάλπιγγα;

Ἐν π.χ. ἡ σάλπιγγα βγάλῃ ἀκατανόητο ἦχο, ποιός μαχητής θά ξεσηκωθῇ γιά μάχη;

Ἔτσι καί σεῖς. Ἄν δέν λέτε κατανοητά λόγια, πῶς θά καταλάβουν οἱ ἄλλοι τί λέτε; Θά κοπανᾶτε ἀέρα!

• Ἡ προσοχή μας ἐνισχύεται ἀπ' τό **χαριτωμένο** τρόπο τῶν λεγομένων καί τελομένων. Ἄλλ' ἐνισχύεται κι ἀπ' τή δική μας **εὐλάβεια**.

Ἄν ἐμεῖς δέν ἔχουμε **φόβο** Θεοῦ μέσα στήν ἐκκλησία, τίποτε δέν μπορεῖ νά μᾶς συγκινήσῃ. Ἀκόμα καί ὁ ἐλκυστικώτερος καί σεμνότερος λειτουργός δέν θά μᾶς συγκλονίξῃ. Ἀκόμα καί ὁ εὐλαβέστερος ψάλτης δέν θά μᾶς ἀνεβάξῃ πνευματικά. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Οὕτω δεῖ καί ἡμᾶς παρίστασθαι τήν τοιαύτην αὐτῶ δοξολογίαν προσφέροντας, δεδοικότες καί τρέμοντας καί ὡς αὐτόν ἐκείνον τοῖς τῆς διανοίας ὄρωντες ὀφθαλμοῖς. Πάρεστι γάρ ἐνταῦθα πάντως ὁ μηδενί τόπω περιγραφόμενος καί τὰς φωνάς ἀπάντων ἀπογράφεται. Οὕτω τοίνυν συντετριμμένη καρδιά καί τεταπεινωμένη τήν αἴνεσιν ἀναλέμποντες, εὐπρόσδεκτον αὐτήν ποιήσωμεν καί ὡς εὐῶδες θυμίαμα πρὸς οὐρανόν ἀναπέμφωμεν» (Ε.Π.Ε. 8α,332).
Με τ ἄ φ ρ α σ ι ς : Ὅταν προσφέρουμε τή δοξολογική λατρεία, πρέπει νά στεκώμαστε μέ φόβο καί μέ τρόμο. Διότι αὐτόν τόν ἴδιο τό Θεό βλέπουμε μέ τά νοητά μας μάτια. Παρευρίσκεται ἐδῶ, στό ναό, Αὐτός, πού δέν Τόν χωροῦν οἱ οὐρανοί καί ἀποδέχεται τίς φωνές ὄλων τῶν πιστῶν. Ἔτσι, λοιπόν, ἂν μέ καρδιά συντετριμμένη καί ταπεινωμένη ἀναλέμπομε τή δέησί μας, θά τήν καταστήσουμε εὐπρόσδεκτη καί θ' ἀνεβαῖνῃ στόν οὐρανό σάν εὐωδιαστό θυμίαμα.

• Τό μεγάλο κέρδος τῆς προσοχῆς:

Μᾶς προσέχει ὁ Χριστός, ὅταν προσέχουμε στά λόγια τῶν θείων Ἀναγνωσμάτων, ὅταν προσηλωνώμαστε στίς εὐχές καί προσευχές, ὅταν ἐντείνουμε τήν προσοχή μας στήν τέλει τῶν «καθ' ἡμᾶς φοικτῶν μυστηρίων».

• Στή συναγωγή ὁ Χριστός δέν πρόσεξε τόν προϊστάμενο, τόν ἀρχισυνάγωγο, τό λειτουργό, θά λέγαμε σήμερα, ἤ τόν ἱεροκήρυκα. Πρόσεξε μιά ταπεινή γυναῖκα, τήν **συγκύπτουσα**. Δέν πρόσεξε τή μεγαλοπρέπεια καί τή θρησκευτική ὑποκρισία. Πρόσεξε τήν προσοχή τῆς ταπεινῆς γυναίκας. Τά μάτια της ἔβλεπαν στό χῶμα, ἀφοῦ δέν μπορούσε νά σταθῇ ὀρθία καί νά κοιτάξῃ ψηλά. Τά αὐτιά της ὁμῶς ἄκουγαν καί πρόσεχαν.

• Δέν πρόσεξε ὁ Χριστός τή θρησκευτική **βιτρίνα**. Πρόσεξε τό **βάθος** τῆς εὐλαβείας καί τῆς ψυχικῆς ἐντάσεως.

• Δέν πρόσεξε τή λατρεία τοῦ «**ἐγώ**», πού ἐκπροσωποῦσε ὁ ἀρχισυνάγωγος. Πρόσεξε τήν **ταπεινώσι** τῆς ὑπέροχης ἐκείνης συγκύπτουσας.

Τήν πρόσεξε! Τήν προσφώνησε! Τήν χειροθέτησε! Τήν εὐλόγησε! Τήν θεράπευσε! Καί τήν ὠδήγησε σέ δοξολογική προσευχή. «Ἴδὼν αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καί εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου· καί ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καί παραχρῆμα ἀνωρθώθη καί ἐδόξαζε τόν Θεόν» (Λουκ. ιγ' 12-13).

• Πρόσεχε, γιά νά σέ προσέξῃ!

Ὅταν προσέχῃς καί δέν χάνῃς τίποτε ἀπ' τά λεγόμενα καί ψαλλόμενα τῆς λατρείας, τότε ἔχεις τήν παρησία νά Τόν ἰκετεύῃς: «Πρόσεχε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου Σου καί ἀπό θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου καί ἐλθέ εἰς τό ἀγιάσαι ἡμᾶς».

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α' ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Όλα μέ τάξι

Α' Κορ. ιδ' 32-37

Όχι άκαταστασία και θόρυβος (στ. 32-33)

Διάβολος επιθυμεί νά φέρη διχοστασίες, χρησιμοποιώντας και τούς διδασκάλους και τούς προφήτες. Ο Κύριος επέστησε τήν προσοχή: «Καί πολλοί ψευδοπροφήται έγερθήσονται και πλανήσουσι πολλούς... Έγερθήσονται ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήται και δώσουσι σημεία μεγάλα και τέρατα, ώστε πλανήσαι, ει δυνατόν, και τούς εκλεκτούς» (Ματθ. κδ' 11. 24. ιδέ και Ματθ. ζ' 15).

Ο άπόστ. Παύλος θέτει βέβαια τό χάρισμα του διδασκάλου, ως θεσμό, υπεράνω της γλωσσολαλίας, αλλά και δέν αφήνει άνεξέλεγκτο τό δάσκαλο ή τόν προφήτη. Δέν υπάρχει στην Έκκλησία κανένας άνυπότακτος. Όλοι κάπου υποτάσσονται. «Και πνεύματα προφητών προφήταις υποτάσσεται ού γάρ έστιν άκαταστασίας ο Θεός, αλλά ειρήνης, ως έν πάσαις ταίς εκκλησίαις των άγιών» (στ. 32-33). Απόδοσις στην άπλοελληνική: «Και τά χαρίσματα των προφητών υποτάσσονται στους προφήτες. Έτσι μπορεί νά σιωπά ο ένας και νά μιλά ή άλλος. Διότι ο Θεός δέν είναι Θεός της άταξίας, αλλά της τάξεως. Όπως γίνεται σ' όλες τις εκκλησιαστικές συνάξεις των άγιών (των πιστών)».

• Τό συνοδικό σύστημα, πού λειτουργεί ή Έκκλησία, υπάρχει γιά τό φιλτράρισμα της παρεχομένης στους πιστούς πνευματικής τροφής. Ο λαϊκός έχει τόν πνευματικό του. Ο πρεσβύτερος τόν επίσκοπο. Ο επίσκοπος τό σωμα των επισκόπων, αλλά και τό σωμα του λαού. Έλέγχεται, υποτάσσεται. «Και πνεύματα προφητών προφήταις υποτάσσεται» (στ. 32).

Δέν μπορεί νά ίσχυριστή κανείς, ότι είναι άυθεντία, και μάλιστα άλάθητος. Άλλ' ούτε οι πιστοί έχουν δικαίωμα, ένα σεβάσμιο χριστιανό,

κληρικό ή λαϊκό, νά τόν άνάγουν σε άυθεντία. Και ή δική του «προφητεία» υποτάσσεται στην άυθεντία της Έκκλησίας. Υποτάσσεται σε άλλους σπουδαιότερους και δυνατωτέρους έργάτες του λόγου.

Στήν Έκκλησία υπάρχει ιεράρχησις και ιεραρχία. Ιεράρχησις άναγκών, χαρισμάτων, διακονιών. Και ιεραρχία κυβερνήσεως και διοικήσεως. Αυτό δέν σημαίνει υποτίμησις μέλους ή μερίδος μελών της Έκκλησίας. Όταν τό αίμα «υποτάσσεται» στό φιλτράρισμα των πνευμόνων, δέν σημαίνει υποτίμησις του αίματος. Σημαίνει άξιοποίησης του αίματος και ωφελιμώτερη λειτουργία του.

Στήν Έκκλησία, ο ένας υποτάσσεται στον άλλον, έλέγχεται άπ' τόν άλλον, εξετάζεται άπ' τόν άλλον. Και όλοι μαζί άπ' τό σωμα, άπ' τή σύναξη της Έκκλησίας. Δέν είναι τόπος άταξίας και έτσιθελισμού και μονοκρατορίας ή Έκκλησία. Είναι χώρος ευπρεπειάς και τάξεως. «Ούκ έστιν άκαταστασίας ο Θεός, αλλά ειρήνης, ως έν πάσαις ταίς εκκλησίαις των άγιών» (στ. 32-33).

• Κάποτε στην Έκκλησία επικρατούσε άπόλυτη τάξις, έξωτερική και έσωτερική. Τώρα επικρατεί θόρυβος έξωτερικός, άκαταστασία έσωτερική. Και σαν μονάδες είμαστε άκαταστατοι και ταραγμένοι. Και άς ευλογη ό λειτουργός μέ τό «Ειρήνη πāσι».

• Και σαν διοικήσις ή σημερινή ένορία παρουσιάζει άκαταστασία.

• Και σαν ήγεσία γενικώτερα ή εκκλησιαστική ευθύνη δέν ακολουθει τήν τάξι και τήν ευταξία του Ευαγγελίου, των Πατέρων, των ιερών Κανόνων.

Οί γυναίκες νά σιωπούν στην εκκλησία (στ. 34)

Γιά τή θέσι των γυναικών στό σωμα της

Ἐκκλησίας, γιὰ τὸ ρόλο τους μέσα στὴν οἰκογένεια, γιὰ τὴ στάσι τους στὴ λατρευτικὴ σύναξι μίλησε ὁ Παῦλος ἐκτενῶς στὸ 11ο κεφάλαιο.

Ἐδῶ, μιλώντας γιὰ τὴν τάξι στὴ λατρεία, ἀναφέρει, ὅτι οἱ γυναῖκες δὲν κηρύττουν τὴν ὥρα τῆς συνάξεως. «Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει» (στ. 34). Στὴν ἀπλοελληνικὴ: «Οἱ γυναῖκες σας σίς ἐκκλησιαστικὴς συνάξεις νά σιωποῦν. Διότι δὲν ἐπιτρέπεται σ' αὐτὲς νά μιλᾶνε, ἀλλὰ, καθὼς κι ὁ νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης λέει, νά ὑποτάσσωνται».

● Δὲν ὑποτιμᾷ τὴ γυναῖκα ὁ Παῦλος, ἀφοῦ μάλιστα τόσες φορές κήρυξε τὴν ἰσοτιμία ἀντρῶν καὶ γυναικῶν. Ὑποτίμησις δὲν εἶναι νά λειτουργῆ κανεὶς στὸ ρόλο, πού ὁ Θεὸς ἔχει ὀρίσει. Ἡ ἱερωσύνη ἔχει ὀριστῆ νά δίνεται ὡς χάρισμα μόνο σὲ ἄντρες. Ἡ Ἐκκλησία σαφῶς εἶναι πάντοτε κατὰ τῆς ἱερωσύνης τῶν γυναικῶν. Δὲν τίς ὑποτιμᾷ. Θυμίζει ἀπλῶς, ὅτι κάποια ἄλλη λειτουργία ἔχουν κληθῆ νά τελοῦν. Κι αὐτὴ εἶναι πιὸ δύσκολη. Πρόκειται γιὰ τὴ λειτουργία τῆς μητροτήτας.

Ἄν, λοιπόν, στοιχεῖο τῆς ἱερωσύνης εἶναι ὅπωςδήποτε καὶ τὸ κήρυγμα, πῶς εἶναι δυνατόν σὲ λατρευτικὴ σύναξι, πού τελεῖται μὲ προεστῶτα πρεσβύτερο, νά κηρύττῃ γυναῖκα;

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει καὶ τοὺς λαϊκοὺς κήρυκες. Διαφορετικὴ εἶναι ἡ παρουσία τοῦ ἄντρα στὸν ἄμβωνα καὶ διαφορετικὴ τῆς γυναῖκας, πού εἶναι φυσικὸ νά δημιουργῆ εὐαισθησίες, συναισθηματισμούς, γιὰ ὅχι καὶ πειρασμούς.

Δὲν εἶναι βουβά πρόσωπα (στ. 35-36)

● Εἶναι βουβὸ πρόσωπο στὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας ἡ γυναῖκα; Ἀσφαλῶς ὄχι. Καὶ πῶς θά μπορούσε νά εἶναι ἔτσι, ὅταν ὁ ἄγγελος σὲ γυναῖκες (τίς Μυροφόρες) ἀνέθεσε νά κηρύξουν πρῶτες τὸ σπουδαιότερο κήρυγμα, τὴν Ἀνάστασι, καὶ νά τὸ μεταδώσουν στοὺς Μαθητές: «Εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ...» (Ματθ. κη' 7. Μάρκ. ιστ' 7).

Οἱ γυναῖκες δὲν εἶναι βουβά πρόσωπα στὴ σύναξι. Συμφάλλουσιν μαζί μὲ τοὺς ἄντρες. Ὅταν ὅλες οἱ λειτουργικὲς φυλλάδες ἀναφέρουν τί λέει ὁ ἱερεὺς καὶ τί λέει ὁ λαός (γιὰ ψάλλῃ δὲν κάνουν λόγο!), αὐτός ὁ λαός συναποτελεῖται καὶ ἀπὸ ἄντρες καὶ ἀπὸ γυναῖκες.

Καὶ μέσα σὲ συνάξεις ἡ χαρισματοῦχος γυναῖκα μπορεῖ νά διδάξῃ, ὅταν ἀπευθύνεται σὲ γυναικεῖο ἀκροατήριο καὶ δὲν βρίσκεται σὲ ὥρα λατρείας.

Καὶ στὸν κόσμῳ ἔξω ἡ γυναῖκα ἐπιτρέπεται καὶ ἐπιβάλλεται νά μιλά. Ὡς δασκάλα ἢ καθηγήτρια π.χ. ἐμπνέει τοὺς μαθητὲς καὶ τοὺς μεταδίδει τὸ λόγο τῆς ἀληθείας. Κυρίως δέ ὡς μητέρα καλεῖται νά γαλουχήσῃ τὰ παιδιὰ τῆς «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου» (Ἐφεσ. στ' 4).

● Ἄρα μόνο στὴ λατρευτικὴ σύναξι δὲν ἔχει δικαίωμα ἡ γυναῖκα νά κηρύττῃ. «Ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν» (στ. 34).

Καὶ ἂν ἔχουν ἀπορία πνευματικὴ ἢ θεολογικὴ ἢ ἔρμηνευτικὴ; Ἐδῶ ὁ Παῦλος σημαίνει τὴν εὐθύνη τῶν ἀντρῶν, πού ὡς χριστιανοὶ ὀφείλουν νά εἶναι πιὸ καταρτισμένοι ἀπ' τῆς γυναῖκες τους, γιὰ νά μπορούν στὸ σπῆτι νά συζητοῦν μὲ τίς συζύγους τους καὶ ν' ἀπαντοῦν σὲ τυχόν ἀπορίες τους. «Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστὶ γυναιξίν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;» (στ. 35-36). Ἀπόδοσις στὴν ἀπλοελληνικὴ: «Κι ἂν θέλουν νά μάθουν κάτι, ἄς ρωτᾶνε τοὺς ἄντρες τους στὸ σπῆτι. Διότι εἶναι ἀρρεπὲς σίς γυναῖκες νά μιλᾶνε στὴν ἐκκλησία. Ἡ μήπως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ξεκίνησε ἀπὸ σᾶς καὶ ἔφτασε μόνο σὲ σᾶς, ὥστε νά μὴν ὑπάρχουν στὴν οἰκουμένη ἄλλες ἐκκλησίες, μὲ τίς ὁποῖες πρέπει νά συμμορφώσεσθε;».

Τότε ἔχουν δικαίωμα οἱ ἄντρες, καὶ οἱ κληρικοί ἄκόμα, νά ἐπικαλοῦνται τὴν ἀπαγόρευσι τοῦ Παύλου σίς γυναῖκες, ὅταν οἱ ἴδιοι εἶναι ἱκανοὶ νά διδάξουν. Αὐτὸ συμβαίνει;

Ἡ πραγματικότητα δείχνει τὸ ἀντίθετο. Οἱ γυναῖκες συνήθως ἔχουν περισσότερα πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα. Καὶ οἱ γυναῖκες, οἱ σεμνὲς καὶ καταρτισμένες, γίνονται πολλές φορές ὄργανα τοῦ Θεοῦ, γιὰ νά διδαχτοῦν οἱ ἄντρες καὶ νά προσέλθουν στὴ χάρι.

● Πάντως, ἂν καὶ οἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄντρες εἶναι εὐσεβεῖς καὶ ζωντανοὶ στὴν πίστι καὶ προσκαρτεροῦν τὴ λατρευτικὴ σύναξι, ἰσχύει αὐτὸ πού λέει ὁ ἀπ. Παῦλος. Πρόκειται γιὰ παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας: «Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;» (στ. 34-36). Δὲν ἔχει τοπικὸ χαρακτῆρα ὁ Χριστιανισμός, ὥστε σὲ βασικά κυ-

ρίως θέματα νά επιτρέπωνται διαφοροποιήσεις. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: «*Οὔτε πρῶτοι οὔτε μόνοι ὑμεῖς πιστοί, ἀλλ' ἡ οἰκουμένη πᾶσα*» (Ε.Π.Ε. 18α,512). Μετάφρασις: Οὔτε οἱ πρῶτοι οὔτε οἱ μοναδικοί πιστοί εἶστε σεις, ἀλλ' ὁλόκληρη ἡ οἰκουμένη.

Πάνω ἀπό ὄλα ταπεινοί (στ. 37-38)

Τό ζήτημα καί γιά τίς γυναῖκες καί γιά τούς ἄντρες εἶναι, ἂν ὑπάρχη ταπεινώσις. Ἄν ὁ ἐγωισμός κυριαρχῆ, καί μάλιστα ὑπό τή μορφῆ τῆς ἐπιδείξεως, τότε θά ὑπάρχη συνεχῆς ἀντιπαλότητα γιά σημαντικούς καί ἄσημους ρόλους, γιά πρωτεῖα καί ὑποτιμήσεις, γιά πρωτοκαθεδρεῖες καί περιφρονήσεις. Πολύ μᾶς εἶναι, πού λεγόμαστε καί χριστιανοί! Ὅχι νά ἐπιζητοῦμε καί ἀξιώματα καί ἐντυπωσιακά χαρίσματα καί περιόπτες θέσεις στήν Ἐκκλησίαν!

Ἄν εἴμαστε ταπεινοί καί ζοῦμε μέ τή μυστική χαρά, ὅτι ὡς μέλη Χριστοῦ ἔχουμε ἀπροσμέρητη ἀξία, τότε θά κάνουμε ὑπακοή σ' ὅσα λέει ὁ ἀπ. Παῦλος, ἰδίως στό 14ο κεφάλαιο τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους, πού ἀναφέρεται στή λατρεία. «*Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. Εἴ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω!*» (στ. 37-38). Στήν ἀπλοελληνική: «Ἄν κάποιος νομίζη, ὅτι εἶναι προφήτης ἢ ἄλλος χαρισματοῦχος, ἅς παραδέχεται αὐτά πού σᾶς γράφω, διότι εἶναι ἐντολές τοῦ Κυρίου. Ἄν δέ κάποιος τὰ ἀπορρίπτῃ, ἅς τὰ ἀπορρίπτῃ!».

• Ὅποιος νομίζει, ὅτι ἔχει τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, αὐτός ὀφείλει ὑπακοή σ' ὅσα γράφει ὁ Παῦλος θεόπνευστα. Δέν μπορεῖ ν' ἀντιφάσκῃ τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, κι ἄλλα νά λέν στόν Παῦλο, κι ἄλλα νά λέν στόν γλωσσολαλοῦντα ἢ σ' ὅποιονδήποτε ἄλλον χαρισματοῦχο!

• Τά ὅσα λέει ὁ Παῦλος δέν εἶναι δικά του. Εἶναι «*ἐντολαί Κυρίου*» (στ. 37). Δέν μπορεῖ νά διορθώσουμε... τόν Κύριο! Δέν εἶναι ἀνεκτό νά δεκώμαστε ὡς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ἐντάλματα ἀνθρώπων καί ὄχι τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου.

• Ὅποιος ὑπεράνω τοῦ Παύλου καί ὑπεράνω τοῦ Χριστοῦ βάζει τή δική του γνώμη, δικό του τό κριμα! Αὐτός ἅς κἀν καλά μέ τόν ἑαυτό του καί μέ τό Θεό. Ἡ εὐθύνη του εἶναι μεγάλη. «*Εἴ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω!*» (στ. 38). Ὑπάρχει ἀγνοια, πού ὀφείλεται σέ πείσμα.

Δέν θέλει ὁ ἄλλος νά μάθῃ, γι' αὐτό καί κάνει «*τοῦ κεφαλιοῦ του*».

Δέν θέλουν πολλοί, καί τῆς λατρείας ἀκόμα ἄνθρωποι, νά μελετοῦν τή Γραφή καί τούς Πατέρες. Ἡ ἀγνοιά τους εἶναι ἀδικαιολόγητη. Περισσότερο μάλιστα ἀξιοκατάκριτοι εἶναι, διότι τήν ἀγνοιά τους, τή λαθεμένη τους γνώμη, ἐπιμένουν νά τήν ἐπιβάλλουν!

Εὐσχημόνως (στ. 39-40)

Προτιμᾷ τήν οἰκοδομή τῶν πιστῶν ὁ ἀπ. Παῦλος. Δέν ὑποτιμᾷ ἄλλες ἐκδηλώσεις πνευματικές. Ἄλλωστε στήν Ἐκκλησία δύο πράγματα ἔχουν σωτηριώδη σημασία:

• Τό *ἕνα*: Νά ἐπιδιώκουν ὄλοι τὰ ὀφελίματα γιά τό σύνολο τῶν πιστῶν. Αὐτό σημαίνει ἀγάπη.

• Τό *ἄλλο*: Νά πειθαρχοῦν ὄλοι στούς ὑπευθύνους, ὥστε νά ὑπάρχη τάξις καί εὐπρέπεια στή λατρεία. «*Ὡστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τό προφητεύειν, καί τό λαλεῖν γλώσσαις μή κωλύετε. Πάντα εὐσχημόνως καί κατὰ τήν γινέσθω*» (στ. 39-40). Ἄπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Ὡστε, ἀδελφοί, νά ἔχετε ζῆλο γιά τό προφητικό χάρισμα, ἀλλά νά μὴ ἐμποδίζετε καί τή γλωσσολαλία. Ὅλα νά γίνονται μέ εὐπρέπεια καί τάξι».

Ἄλλοίμονο, ἂν ἡ λατρευτική σύναξις μοιάζει μέ «*παζάρι*!» Καί τήν εἰκόνα αὐτή συναντᾶμε ὄχι μόνο σέ πανηγύρια, ἀλλά καί σέ ἐνορίες, ὅπου ὁ λειτουργός δέν ἀγωνίζεται γιά τήν τάξι καί τήν κατάνυξι. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: «*Τότε καί αἱ οἰκίαι ἐκκλησίας ἦσαν. Νυνί δέ καί ἡ ἐκκλησία οἰκία, μᾶλλον δέ καί οἰκίας πάσης χειρῶν*» (Ε.Π.Ε. 18α,514).

Ἄλλοίμονο, ἂν τά πόδια γίνουν κεφαλή καί ἡ κεφαλή περιφρονηθῆ τελείως. Ἡ εὐθύνη ἀνήκει κυρίως στήν κεφαλή, στόν ἐπίσκοπο καί τόν πρεσβύτερο. Καί ἡ ὑπακοή ἀρμόζει στούς πιστούς. Λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος: «*Μή τοίνυν μηδέ ἡμεῖς διαφθειρόμεν, μηδέ τήν κεφαλὴν κάτω ποιῶμεν, καί τούς πόδας ἄνω*» (Ε.Π.Ε. 18α,534). Μετάφρασις: Ἄς μὴ ἀνατρέψουμε, λοιπόν, κι ἐμεῖς τήν τάξι καί ἅς μὴ τοποθετοῦμε τό κεφάλι κάτω καί τά πόδια πάνω.

Ὅλοι, κλῆρος καί λαός, ὀφείλουν νά συνεργοῦν στή συνειδητή λατρεία, στήν ταπεινὴ διακονία, στή δόξα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ποιός ὁ αἰρετικός;

Ἁἰρετικός δέν εἶναι μόνο αὐτός, πού δέν δέχεται τήν ὀρθή πίστι, τίς ἀλήθειες πού ἀποκάλυψε ὁ Χριστός κι ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τή σωτηρία. Αἰρετικός εἶναι κι ὁ ἐγωιστής, πού τή γνώμη του τήν θέτει πάνω ἀπ' τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου.

- Αἰρετικός δέν εἶναι ὅποιος ἀπλῶς δέν ἐκφράζεται σωστά σέ θέματα πίστεως. Αἰρετικός εἶναι ὅποιος ἐσκειμμένα κηρύττει τήν πλάνη.

- Αἰρετικός δέν εἶναι ἐκεῖνος, πού ἀγνοεῖ (κακῶς βέβαια) βασικές ἀλήθειες τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' εἶναι διατεθειμένος νά δεχτῆ τό λόγο τῆς ἀλήθειας. Αἰρετικός εἶναι ἐκεῖνος, πού διαστρέφει τό λόγο τῆς ἀλήθειας, «λαλεῖ διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τούς μαθητάς ὀπίσω αὐτοῦ» (Πράξ. κ' 30).

- Αἰρετικός δέν εἶναι αὐτός πού ἀπουσιάζει κάποτε (κακῶς καί πάλι) ἀπ' τή

σύναξι τῆς Ἐκκλησίας. Αἰρετικός εἶναι αὐτός, πού διασπᾶ τήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.

- Στόν καλοπροαίρετο ἄνθρωπο, πού δέν συνέβη νά γνωρίσῃ τήν Ὀρθοδοξία, ἀλλά δέχεται καλόπιστα τό διάλογο, ἀναζητώντας τήν ἀλήθεια, ὄχι ἀπλῶς ἐπιτρέπεται, ἀλλά καί ἐπιβάλλεται ποιμαντική προσέγγισης.

- Δέν κλείνουμε κατάμουτρα τήν πόρτα στόν πλανεμένο, τόν αἰρετικό, τόν σχισματικό, τόν ἐθελόθρησκο. Ὁ λόγος τοῦ Παύλου δίνει εὐκαιρίες: «Αἰρετικόν ἄνθρωπον μετά μίαν καί δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ» (Α' Τιμ. δ' 10).

- Τό «μία καί δευτέρα» δέν πρέπει νά ἐκληφθῆ κατά γράμμα. Νοεῖται κυρίως ὡς ἡ εἰλικρινής καί ἐπίπονη προσπάθεια νά βοηθηθῆ καί ὁ πλανεμένος στό θέμα τῆς σωτηρίας.

Κάπου ὁμως σταματᾶ τή συζήτησι ὁ ὀρθόδοξος ποιμένας, ὁ ὀρθόδοξος θεολόγος, ὅταν βεβαιωθῆ, ὅτι δέν ὑπάρχει οὔτε χαραμάδα ἐλπίδας νά ἐπιστρέψῃ στήν ἐκκλησία καί τήν ἀληθινή θεολογία ὁ αἰρετικός ἢ ὁ σχισματικός. Ὁ ἐωσφορικός ἐγωισμός κλείνει τήν πόρτα στό Χριστό τῆς ἀλήθειας.

Ἀνθρώπινοι συναισθηματισμοί ἢ τό καλό τῆς Ἐκκλησίας;

Ἁπέτυχε ἡ μεταμόσχευσις ἡπατος στό σῶμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μας κ. Χριστοδούλου, πού ἔχει πληγωθῆ πολλαπλῶς ἀπ' τόν καρκίνο. Μετά δίμηνη παραμονή στό Μαϊάμι τῆς Ἀμερικῆς ἐπανῆλθε στήν Ἑλλάδα, ὅπου θά δέχεται τίς φροντίδες τῶν ἐδῶ ἰατρῶν καί θά ὑφίσταται θεραπευτική ἀγωγή χημειοθεραπείας ἡπίας μορφῆς.

- Οἱ προσευχές κλήρου καί λαοῦ ὑπέρ

ἸΩΑΝΝΗΣ Ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐκδότης: Παναγ. Καραθανασόπουλος
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212107 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννίνων 6 - Μοσχᾶτο

Ἐτησία συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

υγείας του ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένα εἶναι δεδομένες. Τό ἴδιο καί ἡ **συμπάθεια** στόν πάσχοντα, ὅταν μάλιστα αὐτός εἶναι πρόσωπο ἐκδηλωτικό καί εὐσυγκίνητο, ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος.

Ἄλλ' οἱ **συναισθηματισμοί** γιά προσωπική δοκιμασία δεν ἀποκλείουν τήν **ἀγάπη** γιά τήν Ἐκκλησία καί τό ἀγνό ἐνδιαφέρον γιά τή μέλλουσα διαδοχή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

• Ὅλοι **εὐχονται** γιά τήν υγεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἀλλά καί δυσανασχετοῦν γιά τό **περιβάλλον** τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, πού οὔτε στόν ἴδιον προσφέρει καλές υπηρεσίες, οὔτε γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας ἔχει ὑπόληψη μεγάλη. Δέν εἶναι νοητό γιά Ἀρχιεπίσκοπο τοῦ βεληνεκοῦς ἑνός Χριστοδούλου, νά ἐμφανίζονται ὡς πρόσωπα στενοῦ περιβάλλοντος ἕνας παραιτηθεῖς Μητροπολίτης, ἕνας ἐπικουρωιολόγος, ἕνας ἐκδότης μικρῆς ἐφημερίδας, κάποιος γραμματέας Μητροπόλεως. Πλήν τοῦ πρωτοσυγκέλλου π. Θωμᾶ Συνοδινοῦ, φυσικοῦ συνεργάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, οἱ ἄλλοι τί ἐκπροσωποῦν;

• Ὅλοι εὐχονται γιά τήν υγεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἀλλά κι ὅλοι τόν θέλουν **φειδωλό** σέ δηλώσεις καί ἐκδηλώσεις. Ὁ πόνος εἶναι **κλίμακα** μόνο γιά σύνδεσμο μέ τόν οὐρανό καί τήν **αἰωνιότητα**.

• Εἶναι φυσικό νά ἐνοχλῆται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπ' τά σενάρια τῆς **διαδοχολογίας**. Τά χαρακτήρισε μάλιστα «**μικρότητες**». Θά ἐπιτρέψῃ νά θυμίσουμε, ὅτι γιά μεγάλο χρονικό διάστημα γύρω ἀπ' τόν βαρέως ἀσθενοῦντα προηγούμενο Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ τέτοιες «μικρότητες» κυριολεκτικά ὠργίαζαν. Οἱ ὑποψήφιοι τότε διάδοχοι δέν ἔμεναν οὔτε μέ σταυρωμένα χέρια, οὔτε μέ δεμένα πόδια, οὔτε μέ ἀδρανῆ τά τηλέφωνα.

• Πράγματι μικρότητα συνιστᾶ ἡ ἐπιδιώξις ἀξιώματος. Θά εἶναι ὁμως ὄχι ἀπλῶς μικρότητα, ἀλλά **τραγικότητα** νά γίνῃ ὁ ἀσθενής Ἀρχιεπίσκοπος ὄργανο προβολῆς «**κουσουριασμένου**» κληρικοῦ!

Οἱ **ποιμένες** τῆς Ἐκκλησίας, οἱ σεμνοί καί ἐνάρετοι ἐπίσκοποι, ὀφείλουν

νά σκέπτονται γιά ἕνα σεβάσμιο μέλλοντα Ἀρχιεπίσκοπο. Αὐτό θ' ἀποτελῆ τιμή καί γιά τόν νῦν σεβάσμιο Ἀρχιεπίσκοπο, στόν ὁποῖον ὀλοψύχως εὐχόμεσθε νά τόν χαρίσῃ ὁ Κύριος «**ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καί ὀρθοτομοῦντα τόν λόγον τῆς ἀληθείας**».

Στά ἀζήτητα!

Ἐρέθηκε στά ἀζήτητα! Θέλησε νά ἐνσαρκώσῃ τό ρόλο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅχι σέ κάποια σοβαρή κινηματογραφική σκηνοθεσία, ἀλλά στό ἔργο τοῦ ἀσεβοῦς καί βλασφήμου **Καζαντζάκη** «**Ὁ Χριστός ξανασταυρώνεται!**»!

Πρόκειται γιά τόν ἠθοποιό **Ἀλέξη Γκόλφη**, πού πέθανε ἐγκαταλελειμμένος καί βρέθηκε «**σεσηπώς**» μετά ἀπό μιά ἐβδομάδα, στίς 12 Ὀκτωβρίου 2007.

• Ὁ Ἰησοῦς, τόν ὁποῖον ἀποδύθηκε, ἀπέθανε ἐκούσια πάνω στό Σταυρό, γιά τίς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου. Ἀπέθανε καί ἀνέστη. Ἀπέθανε, ἀνέστη καί **ἀνέβη** ὡς Θεάνθρωπος στούς οὐρανοῦς.

• Ὁ τραγικός ἠθοποιός, ἀπ' τή στιγμή πού ἐπαιξε τό ρόλο τοῦ Ἐσταυρωμένου, ἐξαφανίστηκε. Δέν μπόρεσε νά ξαναεβῆ τά σκαλοπάτια τῆς ζωῆς. Χάθηκε ἀπότομα ἀπ' τή σκηνή, ἀπ' τήν ἠθοποιία, ἀπ' τόν κινηματογράφο καί τό θέατρο. Βυθίστηκε στά **σκοτεινά παρασκήνια** τοῦ ἀλκοόλ καί τῶν ναρκωτικῶν. Καί κατρα-

Δέκα εὐρώ ἢ ἐτίσια συνδρομή

■ Ἡ ἐξόφλησις γίνεται:

• Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**

• Στό Γραφεῖο **Χριστοκοπίδου 12 (Μοναστηράκι)** καί στό Βιβλιοπωλεῖο «**Βαπτιστής**», **Ἐθν. Ἀντιστάσεως 103 (Ἅγιο Δημήτριο).**

• Λογαριασμό: **0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.**

■ Οἱ τοῦ **ἐξωτερικοῦ** ν' ἀποστέλλουν τό ἔμβασμά τους στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

■ Τηλέφ.: **2103212713** καί **2109765440.**

κύλησε στην κόλασι τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς ἀπελπισιᾶς.

● Θῦμα καὶ ὁ Ἀλέξης Γκόλφης, κι ἄς τῶπαιξε **ἥρωας** στὴν ταινία τοῦ ἀνεκδιήγητου Καζαντζάκη. Ὅπως τραγικά θύματα, κατὰ περίεργο τρόπο, ὅσοι θέλησαν νὰ ἐρμηνεύσουν κατὰ ἀνθρώπινο (κάποτε καὶ χυδαῖο τρόπο) τὸ ρόλο τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου μας. Ὅλοι σχεδόν εἶχαν ἄσχημο τέλος.

● Ὁ Χριστὸς σταυρώνεται, ὄχι βέβαια ὅπως ἡ ἀνώμαλη φαντασία τοῦ Ν. Καζαντζάκη παρουσιάζει. Ἐξακολουθεῖ νὰ σταυρώνεται ὡς **Σωτήρας** καὶ **Λυτρωτῆς** τοῦ κόσμου. Ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρεται ὡς ὁ «ἀρχιερεὺς» τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐξακολουθεῖ «εἰς τὸ διηνεκές» (Ἐβρ. ζ' 3) νὰ θυσιάζεται γιὰ τίς ἁμαρτίες ὅλων μας.

Ἄγαπᾶ καὶ ἀνέχεται.

Ἄγαπᾶ καὶ περιμένει τὴ μετάνοιά μας.

Ἄγαπᾶ καὶ ἀγκαλιάζει καὶ τοὺς σταυρωτῆς Του.

● Τὸ «*Ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι*» (Λουκ. κγ' 34) εἶναι ἡ **λυτρωτική Του ἰκεσία** γιὰ ὅλους. Κι ἀπ' τὰ ὄργανα τῆς τότε σταυρώσεως στοῦ Γολγοθᾶ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θυσίας καὶ τῆς ἰκεσίας Του, ἄλλοι σώθηκαν, ὅπως ὁ ἑκατόνταρχος, ἄλλοι χάθηκαν, γιὰτὶ καταφρόνησαν τὴν ἀγάπη Του.

● Στούς **καταφρονητῆς** ἀνήκει ὁ Ν. Καζαντζάκης, ἔστω κι ἂν τὸ ἔτος αὐτό μερικοὶ τὸ ἀφιέρωσαν στοῦ πρόσωπό Του! Πέθανε ἀμετανόητος, χωρὶς πίστι, χωρὶς ἐλπίδα. Σκληρὸς δράστης τῆς αἰσχρότερης βλασφημίας κατὰ τοῦ Ἰησοῦ!

● Ὁ ταλαίπωρος ἠθοποιὸς, πού βρέθηκε νεκρὸς στὰ «ἀζήτητα», ὑπῆρξε **θῦμα**. Ὑπάρχει ἡ ἐλπίδα νὰ ζήτησε στὴν τραγικὴ μοναξιά του τὸ ἔλεος τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλωστε Ἐκεῖνος ἐξαρτήθηκε στοῦ Σταυροῦ γιὰ κάθε «ἐξαρτημένο»!

ἌΟχι μέ τό ζόρι!

Ἄποχρεωτικός ὁ **νηπιωβαπτισμός** γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους! Γίνεται ἀποδεκτὸς ἀπ' τὴν Ἐκκλησία, ἀφοῦ τὸ βρέφος δέν ἔχει ἀκόμα τὴ βούλησι νὰ μᾶς πῆ

ἂν θέλῃ ἢ δέν θέλῃ νὰ γίνῃ χριστιανός. Ὅπως γιὰ νᾶρθῃ στὴ ζωὴ δέν ρωτήθηκε, ἔτσι δέν ρωτήθηκε καὶ γιὰ νὰ γεννηθῇ στὴ νέα, ἐν Χριστῷ, ζωὴ. Τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν **κατήχησί** του καὶ τὴν αὔξησι τῆς πίστεως, ὥστε νὰ καταστῇ συνειδητὴ ἢ μετοχή του στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀναλαμβάνουν οἱ **γονεῖς**, ὁ **ἀνάδοχος** καὶ φυσικά ὁ **πρεσβύτερος** τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄν ὁ νηπιωβαπτισμὸς εἶναι εὐλογία, ὁ **ὑποχρεωτικὸς ἐκκλησιαστικὸς γάμος** εἶναι **κωμωδία!** Καὶ ἐπ' οὐδενί λόγῳ μπορεῖ ὁ λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ νὰ παίξῃ πρωταγωνιστικὸ ρόλο στὴ διακωμώδησι τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου.

● Θεωρητικὰ δέν ὑφίσταται ὑποχρεωτικὸς ἐκκλησιαστικὸς γάμος. Γιὰ τοὺς καταφρονητῆς τῆς πίστεως, γιὰ τοὺς ἀθέους καὶ ἀπίστους ἔχει θεσπιστῇ ὁ λεγόμενος **πολιτικὸς γάμος**. Μπροστά στοῦ δήμαρχο δηλώνουν, ὅτι θὰ ζοῦνε μαζί.

Ἡ ὀποιαδήποτε συμβίωσις χωρὶς τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ **πορνεία**. Καὶ ἡ ὀποιαδήποτε δήλωσις «*πολιτικὸῦ γάμου*», ἐπὶ καταφρονησί τοῦ Θεοῦ τῆς εὐλογίας, συναποτελεῖ δήλωσι **ἀποκοπή**ς ἀπ' τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

● Ὅπως εἶναι ἐλεύθερος ὁ ἄνθρωπος ν' ἀρνήται τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία, ἔτσι εἶναι **ἐλεύθερη** καὶ ἡ Ἐκκλησία νὰ σέβεται τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀρνητῆ καὶ νὰ μὴ τὸν συγκαταριθμῇ στὰ μέλη της.

● Τὸ ἀπαράδεκτο εἶναι νὰ καταπιέζουν συγγενεῖς, κυρίως γονεῖς, ἀσεβῆ κι ἄθεα παιδιὰ τους νὰ τελέσουν τὸ γάμο τους στὴν ἐκκλησία! Φτάσαμε στοῦ σημείου νὰ σταλῇ προσκλητήριο γάμου (δέν εἶναι τὸ μόνο!), μ' ἓνα **σφυροδρέπανο** ἀπ' ἔξω κι ἀπὸ μέσα μέ τὰ ἐξῆς προκλητικά:

«*Σᾶς καλοῦμε στοῦ πανηγύρι, πού θὰ γίνῃ σέ ἐκκλησία (γιὰτὶ αὐτό θέλουνε οἱ γονεῖς μας!!!). Ἐλάτε νὰ σπάσουμε πλάκα. Θὰ γελάσουμε μέ τὴν ψυχὴ μας...»!*

● Γιὰτὶ νὰ **γελοιοποιῆται** τὸ μυστήριο; Γιὰτὶ εὐθέως νὰ μὴ ρωτᾶ ὁ λειτουργὸς τοὺς μελλονύμφους, ἂν θέλουν νὰ μποῦν γιὰ γάμο στὴν ἐκκλησία; Γιὰτὶ νὰ τελῇ ἢ

λειτουργούσα Ἐκκλησία μυστήριο σέ ἀνθρώπους, πού δέν ἔχουν μετάνοια, πού δέν ἐξομολογοῦνται τίς ἀμαρτίες τους, πού δέν τήν θέλουν τή χάρι τοῦ Θεοῦ;

Ἐπί τέλους, τί εἶναι οἱ ἱερεῖς καί οἱ ἀρχιερεῖς; **Κομπάρσοι** προκλητικῆς ἀσέβειας καί θρασυτάτης ἀναίδειας;

Τό φλέγον ἐθνικό ζήτημα

Τί εἶναι οὔτε τό Σκοπιανό οὔτε τό Κυπριακό οὔτε τά ἐλληνοτουρκικά. Εἶναι τό **δημογραφικό**. Ὁ γνωστός γιά τήν ἐπιστημονική του ἐγκυρότητα, γιά

τή σοβαρότητά του καί γιά τήν εὐσέβειά του πρ. ὑπουργός **κ. Μανώλης Δρεττάκης**, μετά τή σύνθεσι τῆς νέας κυβερνήσεως, σέ ἄρθρο του («Ἐλευθεροτυπία», 1 Ὀκτ.) μέ τίτλο: «*Πέντε μεγάλες παραλείψεις ἀπό τίς προγραμματικές δηλώσεις*», μεταξύ ἄλλων σημειώνει:

«Ἡ ἔκταση καί τό βάθος τοῦ δημογραφικοῦ μας προβλήματος δέν θίχτηκαν στίς προγραμματικές δηλώσεις. Συνεχῶς παρασιωπᾶται τό γεγονός, ὅτι τά τελευταῖα 15 χρόνια οἱ γεννήσεις στήν Ἑλλάδα εἶναι λιγότερες ἀπό τοὺς θανάτους. Ἀναφέρθηκαν πολλά γιά τό ἀσφαλίστικό, χωρίς νά γίνη ἀναφορά στή ρίζα του, δηλαδή, τό δημογραφικό.

Σέ ἄλλες χώρες ὑπάρχει ὑπουργός ἢ ὑφυπουργός ἀρμόδιος γιά τά προβλήματα τῆς οἰκογενείας».

Ἡ λύσις τοῦ δημογραφικοῦ συναρτᾶται μέ δύο κυρίως μέτρα:

- Νά καταργηθῆ ἀμέσως ὁ ἐθνοκτόνος νόμος ὑπέρ τῶν **ἐκτρώσεων**. Ἔτσι θά σταματήσῃ ἡ αἱμοραγία τῆς Ἑλλάδας.

- Ν' αὐξηθῆ ἡ **πίστις** τῶν νεοελλήνων. Τά ἀντρόγυνα νά παραδοθοῦν ἄνευ ὄρων στήν ἀγάπη καί τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

ΕΓΚΟΛΠΙΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΤΟΥΣ 2008

Κυκλοφορεῖ τό Ἡμερολόγιο τσέπης τοῦ Συλλόγου «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής» τοῦ ἔτους 2008.

Ἀφιερωμένο:

στόν ἅγιο λειτουργό τόν **Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο**, μέ ἀφορμή τά 1600 ἔτη ἀπ' τή μαρτυρική του κοίμησι.

Τιμᾶται 0.80 € (ὀγδόντα λεπτά).

Γιά ποσότητα, ἔκπτωσης 30%.

Τηλ.: 2103212713 καί 2109765440.

Νέα βιβλία τοῦ π. Δανιήλ Ἀεράκη

Ἡ πρὸς Τίτον καί ἡ πρὸς Φιλήμονα

Ἀναλύονται θεολογικά καί πρακτικά οἱ ἐπιστολές τοῦ ἀπ. Παύλου πρὸς Τίτον (κεφ. 3) καί πρὸς Φιλήμονα (κεφάλ. 1). Σελ. 224.

Τιμᾶται 8 εὐρώ.

Πρόσχωμεν - 6

Θεολογικές καί πρακτικές ἐπισημάνσεις γιά μιὰ σωστή λατρεία.

Κυκλοφοροῦν καί τά ὑπόλοιπα πέντε (5) «Πρόσχωμεν». Σελ. 128.

Κάθε τεῦχος τιμᾶται 2 εὐρώ.

Παραγγελίες. Τηλέφ.: 2103212713 καί 2109765440.